

MR. J (JOOST) HAEST is advocaat/partner bij Severijn Hulshof Advocaten in Den Haag. Zijn vakgebieden: Bouwrecht, Aanbestedingsrecht en Vastgoed.

Het verschil tussen risicoregeling en indexeren

De afgelopen periode hebben wij veel vragen gekregen over het indexeren van prijzen, of in andere woorden: het ophogen van de prijzen vanwege de algehele prijsontwikkeling. We zien dit vooral veel bij raamovereenkomsten die eenzijdig verlengd zijn. Wat daarbij opvalt, is dat zowel opdrachtgevers als ook aannemers indexering vrij vaak verwarren met de risicoregeling. Daarom nu een korte (juridische) beschouwing om het verschil te duiden.

De risicoregeling is in de Standaard RAW-bepalingen geregeld in artikel 01.04 en biedt de mogelijkheid om wijzigingen van (alleen) loonkosten, prijzen van brandstoffen en bouwstoffen te verrekenen. Een aannemer houdt bij de inschrijving het op dat moment geldende prijsniveau aan en in het contract wordt aangegeven welk deel van de aannemingsom bestaat uit brandstofkosten, loonkosten en bouwstoffen. De aannemer krijgt gedurende de uitvoeringsduur van het werk prijswijzigingen voor deze drie onderdelen verrekend, zowel positief als negatief. De aannemer krijgt aldus betaald op basis van werkelijk opgetreden prijsverschillen. Verrekening geschiedt achteraf in termijnen van 12 weken. Wij zien vaak uitsluiting van de risicoregeling voorbijkomen in bestekken. Daar zou een aannemer direct tegen moeten protesteren omdat dit (in veel gevallen) disproportioneel is.

Een indexeringsregeling wil zeggen dat alle prijzen per eenheid periodiek worden aangepast. Veelal vindt indexering jaarlijks plaats, waarbij de prijzen aan de algehele prijsontwikkeling in de sector worden aangepast. Feitelijk worden op dat moment dus nieuwe prijzen vastgesteld voor het komende jaar. Het wordt dan ook veelal gezien als een soort inflatiecorrectie. De indexeringsregeling maakt gebruik van indexcijfers, bijvoorbeeld die van het Centraal Bureau voor de Statistiek. De aannemer krijgt met indexering dus wel meer betaald, maar hij loopt nog steeds een risico omdat hij niet weet wat de prijsontwikkeling zal zijn gedurende het komende jaar. Voor kosten die veel aan schommelingen onderhevig zijn (zoals brandstoffen, wegebouwbitumen, staal etc.) is de meest redelijke oplossing dan ook te verrekenen op basis van werkelijke prijsontwikkelingen.

In de standaard RAW-bepalingen 2015 is de mogelijkheid opgenomen om gebruik te maken van een indexeringsregeling. Teksten hiervoor zijn beschikbaar in de RAW Catalogus. Hoewel de regeling is opgenomen voor RAW-raamovereenkomsten, is deze (met enkele kleine wijzigingen) ook geschikt voor een regulier RAW-bestek. De teksten in de RAW-raamovereenkomst zijn te vinden in artikel 01.21.10 in de vastgestelde tekst Actualisatie 01.21 RAW-raamovereenkomsten, juli 2016.